

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філологічний
Кафедра українського прикладного мовознавства

Затверджено
на засіданні кафедри
українського прикладного
мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету
Імені Івана Франка
(протокол №1 від 30.08.2021 р.)
Завідувач кафедри _____ *Лес*

Силабус з навчальної дисципліни
«Літературне редагування»,
що викладається у межах ОПП
першого(бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів
спеціальності 035 «Філологія»

Львів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філологічний
Кафедра українського прикладного мовознавства

Затверджено
на засіданні кафедри
українського прикладного
мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету
Імені Івана Франка
(протокол №1 від 30.08.2021 р.)
Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«Літературне редагування»,
що викладається у межах ОПШ
першого(бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів
спеціальності 035 «Філологія»

Львів

**Силабус з навчальної дисципліни
«Літературне редагування»**

Назва дисципліни	Літературне редагування
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	філологічний факультет, кафедра українського прикладного мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Викладач курсу	доц. Станкевич Ніна Іванівна
Контактна інформація викладачів	nina.stankevych@lnu.edu.ua https://philology.lnu.edu.ua/employee/stankevych-nina
Консультації з дисципліни відбуваються	Станкевич Н.І., ауд. 233 головного корпусу Університету Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації через платформу Zoom. Для погодження часу консультацій слід писати на корпоративну електронну пошту викладача або дзвонити
Інформація про дисципліну	Навчальна програма курсу співзвучна із програмою і завданнями курсу «Основи культури мови». Курс дає змогу закріпити теоретичні знання з усіх мовних рівнів і застосувати їх під час роботи з текстами різних стилів і жанрів. Студент на заняттях набуває практичних навичок володіння нормами сучасної української мови, розвиває «мовне чуття», вміння вдосконалювати текст, вчиться саморедагування. Знання наукових видань інформаційно-довідкового характеру, вміння працювати зі словниками, аналіз багатьох сучасних інтернет-ресурсів, присвячених українській мові, зокрема, збагаченню лексичного запасу мовців, правильному слововживанню, пошуку відповідного слова чи його відтінку тощо, а також проблемам, які виникають під час редакторської роботи з текстом, допоможе сформувати у майбутнього філолога фахову текстову компетентність, вміння працювати з текстом, віднаходити шляхи та способи його вдосконалення.
Коротка анотація дисципліни	Спецкурс ознайомлює з основними теоретичними засадами літературного редагування, видами і галузями редагування, а також виробляє у студентів практичні навички редакторської роботи з текстом. Спецкурс охоплює такі теми, як: суть процесу літературного редагування, його складники, мета й завдання; основні характеристики тексту як продукту авторської діяльності та предмета сприймання і розуміння; параметри наукового тексту як об'єкта редагування; механізми редакторського сприйняття тексту; оцінювання та редакторський аналіз тексту для редагування; точність і логічність як лінгвістична категорія та основна вимога до тексту; типологія помилок; редакторські правки та зауваження; аспекти

	роботи з автором; види правок; коректорські знаки; технічні правки; правила оформлення бібліографії та покликань.
Мета та цілі дисципліни	<p>– ознайомити з основними теоретичними засадами літературного редагування, видами і галузями редагування, механізмом редакторського сприйняття тексту, етапами редагування, друкованими та інтернет-ресурсами інформаційно-довідкового характеру, а також виробити у студентів практичні навички редакторської роботи з текстом.</p> <p>Досягнення цієї мети передбачає розв’язання таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з’ясувати теоретичні засади літературного редагування; • допомогти студентам опанувати методику аналізу та літературного редагування тексту; • типізувати помилки, які трапляються у різного виду текстах; • навчити студентів технічних та редакторських правок, необхідних для вдосконалення тексту; • активізувати самоконтроль та самоаналіз під час роботи із власним науковим текстом; • уміти відредагувати текст під час перекладу з іноземної мови на українську.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <p>Кришталовська Т. Бути автором. Потаємний світ редакторства. Київ, 2021. 143 с.</p> <p>Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології. Львів, 2000.</p> <p>Зелінська Н.В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту (літературне опрацювання тексту). Київ : УМК ВО, 1989.</p> <p>Іванченко Р.Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ, 1991.</p> <p>Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983.</p> <p>Капелюшний А.О. Росіянізми в телевізійному мовленні і в газетному тексті. <i>Телевізійна й радіожурналістика</i> : зб. наук.-метод. праць. Львів : ЛНУ, 2000. Вип. 3. С. 359–368.</p> <p>Капелюшний А.О. Типологія журналістських помилок. Львів : ЛНУ, 2000.</p> <p>Крайнікова Т.С. Коректура. Київ : Наша культура і наука, 2005.</p> <p>Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи. Львів : Афіша, 2001.</p> <p>Пентилюк М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації. <i>УМЛШ</i>. 2003. №3. С. 26–29.</p> <p>Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996.</p> <p>Серажим К. С. Літературне редагування: навч. посіб. Київ, 2012. 142 с.</p> <p>Терлак З. Словник-довідник з пунктуації. Львів, 2019.</p> <p>Тимошик М.С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2004.</p> <p>Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук, віднова (культура мовлення публічних людей) : монографія. Івано-Франківськ, 2013. 332 с.</p> <p>Український правопис (2019). – URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf</p> <p>Додаткова:</p>

	<p>Антисуржик /за ред. О.А. Сербенської. Львів, 2019. 304 с.</p> <p>Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ, 1991.</p> <p>Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словничок-довідник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 88 с.</p> <p>Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ, 2014.</p> <p>Лесюк М. Словник росізмів у сучасній українській мові (ненормована лексика). <i>Доля моєї мови</i> : наук.-популярне вид. Івано-Франківськ : Нова зоря, 2004. С.214-252.</p> <p>Непийвода Н. Сам собі редактор: Порадник з української мови. Київ, 1998.</p> <p>Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ, 1999.</p> <p>Караванський С. Секрети української мови. Київ, 1994.</p> <p>PROMOVA, або Де ми помиляємося... / кер. проєкту О. М. Демська-Кульчицька. Київ, 2006.</p> <p>Фаріон І. Мовна норма: пошук істини. Івано-Франківськ, 2017.</p> <p>Левкова А. спільна моова, Як народжуються слова. Київ, 2020. 200 с.</p>
Тривалість курсу	Один семестр, 8-й семестр
Обсяг курсу	Літературне редагування: теоретичні основи редагування. Види і галузі редагування. Особливості редакторської роботи. Типологія помилок у тексті. Редакторські та коректорські правки. Загальний обсяг – 90 годин, із них 28 годин лекційних, 14 годин практичних занять, 48 годин самостійної роботи. 3 модулі.
Очікувані результати навчання	<p>Студент повинен</p> <p>а) <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • суть процесу літературного редагування, його складники, мету й завдання; • основні характеристики тексту як продукту авторської діяльності та предмета сприймання і розуміння; • види редагування та галузі редагування; • способи оцінки, аналізу, контролю та виправлення авторського оригіналу; • типологію помилок (логічних, мовних, композиційно-структурних, технічних). <p>У результаті навчання щодо вироблення практичних навичок роботи з навчальним текстовим матеріалом з різних галузей студенти мають:</p> <p>б) <i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінити якість тексту для редагування; • знайти та виправити загальні помилки та помилки всіх мовних рівнів; • внести редакторські та коректорські правки.
Ключові слова	Редагування, галузі редагування, види редагування, редактор, функції редактора, редакторський аналіз тексту, жанрові особливості текстів, загальні помилки, помилки текстового рівня, мовні помилки, логічні помилки, редакторська правка, коректура.
Формат курсу	очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий	залік у кінці семестру

контроль, форма	
Пререквізити	Сучасна українська мова. Основи культури мови. Лінгвістика тексту.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Аналітичний, синтетичний, проблемно-пошуковий. Методи контролю: редакторська робота з текстом, його правка і вдосконалення; залікова презентація виправленого наукового, публіцистичного чи художнього (перекладного) тексту.
Необхідне обладнання	проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: Аудиторна робота – 30 балів. Проектні роботи відповідно до тем курсу (7 робіт) – 70 балів. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Будь-які форми академічної недоброчесності не толеруються.
Питання до заліку	<p style="text-align: center;">ПРОГРАМНІ ВИМОГИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття терміна „редагування”. Галузі і види редагування. 2. Мета і завдання редагування. Суть понять: верифікація повідомлення, адаптація, адвербіалізація, нормалізація, рецепція, інтерпретація, уніфікація, політизація/деполітизація, метизація, естетизація). 3. Аспекти редагування (літературне, технічне, художнє, наукове). 4. Системно-структурна організація редакторської діяльності. 5. Текст як об’єкт редагування, його ознаки, параметри, структура. 6. Види текстів, які потребують редагування (паперові та електронні матеріали ЗМІ, книжкові видання, специфічні видання, тексти ділової документації та ін.). 7. Особливості редагування текстів різних жанрів. 8. Структури та функції тексту (фактологічна, тематична, композиційна, архітектонічна, контактна). 9. Технологія літературного редагування. 10. Оцінка та редакторський аналіз тексту (мовний та формально-логічний рівень). 11. Психологічні причини авторських помилок. Межі втручання редактора в текст. 12. Механізми редакторського сприйняття тексту. 13. Типологія помилок у тексті. Загальні, текстові та мовні помилки. 14. Норми і стандарти. Правила бібліографічного опису. 15. Точність та логічність: вияв у тексті. 16. Чистота мови: сучасні параметри. Вияв у тексті. 17. Друковані та інтернет-ресурси, присвячені українській мові. Редакторські майстерні: напрями діяльності. 18. Мета правки. Види правки. Правила правки. 19. Основні коректорські знаки. 20. Особливості редагування перекладу.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по

	завершению курсу.
--	-------------------

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
	МОДУЛЬ I. Теоретичні засади літературного редагування.				
2 год.	Поняття терміна „редагування”. Види редагування (загальне і галузеве, нормативне і творче) Мета і завдання редагування. Суть понять: верифікація повідомлення, адаптація, адвербіалізація, нормалізація, рецепція, інтерпретація, уніфікація, політизація/деполітизація, метизація, естетизація). Галузі редагування. Аспекти редагування (літературне, технічне, художнє, наукове).	лекція	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983.	Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. Тимошик М.С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2004. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Текст як об’єкт редагування. Параметри наукового тексту. Особливості мови наукового, науково-навчального, газетно-публіцистичного, художнього тексту. Види текстів, які потребують редагування (паперові та електронні матеріали ЗМІ, книжкові видання, специфічні видання, тексти ділової документації, перекладні та ін.). Структури та функції тексту (фактологічна, тематична, композиційна, архітектонічна, контактна).	лекція	Кришталовська Т. Бути автором. Потаємний світ редакторства. Київ, 2021. 143 с. Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983.	Серажим К. С. Літературне редагування: навч. посіб. Київ, 2012. 142 с. Тимошик М.С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2004. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2	Дотримання орфографічних та	практич-	Український	Повторити основні орфографічні	

год.	пунктуаційних норм як фундаментальні вміння редактора. Основні орфографічні та пунктуаційні помилки.	не заняття	правопис (2019). – URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf Терлак З. Словник-довідник з пунктуації. Львів, 2019.	та пунктуаційні норми. Підготуватися до контрольної роботи з перевірки знань орфографічних та пунктуаційних норм. Дослідити основні зміни у Новому правописі української мови. Виконати проектну роботу 1. Основних термінологічні поняття дисципліни. 4 год.	
2 год.	Оцінка та редакторський аналіз тексту (мовний та формально-логічний рівень). Межі втручання редактора в текст. Психологічні причини авторських помилок.	лекція	Іванченко Р.Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ, 1991. Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996.	Зелінська Н.В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту (літературне опрацювання тексту). Київ : УМК ВО, 1989. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Механізми редакторського сприйняття тексту.	лекція	Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996.	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Аналіз логіко-композиційної структури та мовної тканини текстів різних стилів і жанрів. Прогнозування завдань редактора та способів поліпшення тексту.	практичне заняття	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983.	Підібрати тексти різних стилів та проаналізувати їхню логіко-композиційну структуру та мовний матеріал. Виявити способи та шляхи вдосконалення текстів. Виконати проектну роботу 2. Редагування уривку тексту з	

				Вікіпедії. 2 год.	
	МОДУЛЬ II. Типологія помилок у тексті.				
2 год.	Логічність, точність, змістовність, об'єктивність як ознаки тексту. Види логічних помилок та способи їх усунення. Види помилок (інформаційні, модальні, фактичні, темпоральні, локальні, ситуативні, семіотичні, тезаурусні, сприйняттеві, атенційні).	лекція	Бацевич Ф. Основи комунікативної девіатології. Львів, 2000. Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи Львів : Афіша, 2001.	Капелюшний А.О. Типологія журналістських помилок. Львів : ЛНУ, 2000. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
	Текстові помилки. Класифікація мовних помилок.	лекція	Пентилюк М. Мовленнєві помилки та принципи їх класифікації. УМЛШ. 2003. №3. С. 26–29.	Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словничок-довідник. 2-ге вид., випр. і доп. ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 88 с. 2 год.	
	Робота з текстами різних стилів. Виявлення та визначення характеру помилок у текстах, способи їх виправлення та шляхи вдосконалення тексту.	практичне заняття	Фаріон І. Мовна норма: пошук істини. Івано-Франківськ, 2017. ПРОМОВА, або Де ми помиляємося... / кер. проекту О. М. Демська-Кульчицька. Київ, 2006.	Лесюк М. Словник росізмів у сучасній українській мові (ненормована лексика). <i>Доля моєї мови</i> : наук.-популярне вид. – Івано-Франківськ : Нова зоря, 2004. С.214-252. Непийвода Н. Сам собі редактор: Порадник з української мови. Київ, 1998. Виконати проектну роботу 3. «Розвиваємо чуття слова». 2 год.	
2 год.	Лексичні норми. Типологія лексичних помилок. Морфологічні норми. Типові помилки	лекція	Пентилюк М. Мовленнєві помилки	Фаріон І. Мовна норма: пошук істини. Івано-Франківськ, 2017.	

	вживання граматичних форм. Основні порушення синтаксичних норм. Стилiстичнi норми.		та принципи їх класифікації. <i>УМЛШ</i> . 2003. №3. С. 26–29.	Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ, 1999. Годунок З. В. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. Острог, 2017. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.
2 год.	Технічні норми: т. зв. «помилки сторінки». Сучасні бібліографічні норми. Державні стандарти щодо скорочень.	лекція	Партико З.В. Загальне редагування: нормативні основи. Львів : Афіша, 2001.	Дежавні стандарти щодо норм бібліографічного опису, скорочень тощо. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.
2 год.	Набуття навичок виправлення лексичних, граматичних і стилістичних помилок. Дотримання правил бібліографічного опису. Редакторська робота з текстами.	практичне заняття	СУМ: в 11 т. Київ. 1970-1980. Словники-довідники з культури мови. Дежавні стандарти щодо норм бібліографічного опису, скорочень тощо.	Антисуржик /за ред. О.А. Сербенської. Львів, 2019. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення / К. Городенська. – К., 2014. Караванський С. Секрети української мови / С. Караванський. – К., 1994. Оформити список літератури відповідно до теми наукової роботи (із дотриманням держстандарту). Виконати проектну роботу 4. «Підтверджуємо знання граматичних правил і вчимося!» 4 год.
2 год.	Чистота мови: сучасні параметри.	лекція	Фаріон І. Мовна норма: пошук	Струганець Л. Культура мови: від теорії до практики. Тернопіль, 2015. 216 с.

			істини. Івано-Франківськ, 2017. Станкевич Н. Чистота мови і мовлення: сучасні параметри. Вісник Львів. ун-ту. Серія філологічна. Львів, 2020. Вип. 72	Синявський О. Норми української мови / Олекса Синявський. Київ, 2019. 368 с. (Репринт з видання 1931 р.). Огієнко І. Український стилістичний словник. Львів, 1924. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Пошуки правильного і точного слова. Друковані та інтернет-ресурси, присвячені українській мові. Редакторські майстерні: напрями діяльності. Онлайн-курси редакторів.	лекція	Словники-довідники та праці мовознавців інформаційно-довідкового характеру з культури мови (О. Сербенська, М. Білоус, М. Волощак, М. Лесюк, О. Пономарів, О. Ващук, Н. Непийвода, К. Городенська, С. Караванський, І. Фаріон та ін.).	Інтернет-сторінки, онлайн-платформи, проекти закладів освіти та сторінки ЗМІ, присвячені українській мові (СловОпис, Словопедія, Є-Мова, Освіторія, Рух «За мову», Словотвір, Чиста мова та ін.). Ознайомитися з інтернет-ресурсами і відібрати матеріал. 2 год.	
2 год.	Ознайомлення зі словниками-довідниками з культури мови, мовознавчими працями інформаційно-довідкового характеру, інтернет-сторінками, присвяченими українській мові, дописами і блогами, що містять поради з редакторського досвіду.	практичне заняття	Словники-довідники з культури мови та праці мовознавців інформаційно-довідкового характеру, інтернет-сторінки, присвячені українській мові.	Редакторські дописи, майстерні (група «Редакторська майстерня»), новини АУРу (Асоціації українських редакторів), що висвітлюють окремі аспекти з досвіду редагування (М. Женченко, К. Розкладай, О. Бродецький, О. Негребецький та ін.). Підготувати повідомлення (як	

				виступ чи PowerPoint презентацію, 3–5 хв.) про одне із друкованих видань довідкового характеру або інтернет-ресурс; навести приклади найбільш актуальних мовних порад. Виконати проектну роботу 5. Мова в сучасному вимірі. 4 год.	
	МОДУЛЬ III. Види редакторських і коректорських правок.				
2 год.	Логічні та психологічні основи редагування. Чинники, що ускладнюють сприймання, читання. Психологічні механізми поліпшення сприймання. Правила правки.	лекція	Серажим К. С. Літературне редагування: навч. посіб. Київ, 2012. 142 с.	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Редакторські правки та зауваження. Аспекти роботи з автором.	лекція	Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996.	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983. Опрацювати основну та додаткову літературу з теми. 2 год	
2 год.	Робота з текстами різних стилів. Аспекти взаємодії автора й редактора	практичне заняття		Опрацювати критичні рецензії на книги (зокрема перекладні), дописи зі сторінок Асоціацій українських перекладачів та редакторів щодо співпраці авторів, перекладачів та редакторів книги, проблемних мовних питань. Виконати проектну роботу 6. Оцінюємо власні сили! (редагування уривку перекладного художнього тексту).	

				2 год.	
2 год.	Технічні правки. Обов'язки коректора. Коректорські знаки. Контроль виправлень тексту.	лекція	Крайнікова Т.С. Коректура. Київ : Наша культура і наука, 2005.	Опрацювати літературу з теми. 2 год.	
2 год.	Особливості редагування перекладу.	лекція	Різун В.В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996.	Іванченко Р.Г. Літературне редагування. Київ, 1983. 2 год.	
2 год.	Робота з текстом за допомогою коректорських знаків. Поняття видимої правки.	практичне заняття	Крайнікова Т.С. Коректура. Київ : Наша культура і наука, 2005.	Відредагувати науковий текст (1 сторінку). Виправити помилки за допомогою коректорських знаків. Відредагувати текст з інтернет-мережі (1 сторінку) за допомогою видимої правки. Виконати проєктну роботу 7. Літературне редагування публіцистичного тексту. 2 год.	